

САНА ОЛОХ

Х а н н а т
1931 снл алтынны
15 күнүттэн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 38 (6018)

1984 снл. Кулун тутар 29 күнэ
чаппизр

Сыаната
2 харчы.

АГРАРНАЙ ЭКОНОМИКА РЕЗЕРВЭЛЭРЭ

Советскай норуот олохун үйүтүн үрдэтин кнэн программанын ылынан туран, ССКП XXVI съези программанын аһылык бордорууктарынан хааччылыгы тунсары сорутун үнүгүлэтин туруорбута. Ол дини партиа билигин сүбүөх кэмнэри эконо- мическай стратегиятын дьобуунаах сорвотунан бус- тар олоххо киллэриллэ сылдыр ССРС Аска-үөлгэ агропромышленнай комплекс проблемаларыгар көстөр. Ас-үөл проблемата хаһаа- ыстыбаннай да, политическай да өттүнэн—бу уон- ыта кини проблема. Уһулуччу суолта тыа хаһаа- ыстыбатыгар үскөтүлүбүт кыахтары туһаныы- ы уһулуччу үрдэтигэ, агропромышленнай комплекс программасын туһуламмыт ресурсалартан ордук тө- рү туһаны ылыыга бариллар.

Ас-үөл программанын толорууга үлэ бастакы тү- үктэрип уонна онно сибээстөөх дойдуга тыын суол- ылаах тиэтин турар боһуруостары агропромышлен- ый комплекс проблемаларыгар Бүтүн Союзтаары экономикай сүбэ мунунах дьүүлэһэр. ССКП Кини Комитетин быһаарымынан ыгырыллыбыт ити сүбэ мунунах кулун тутар 26 күнүгэр—Москвава Кремль- ылаан дьыарыаһыгар аһылына.

Мустубут дьоннор табаарыстары Н. У. Черненконы, А. Алиевы, В. И. Воротнинову, М. С. Горбачеву, А. Грамыны, Д. Ф. Устиновы, В. И. Долгины, В. Нурмаеву, В. М. Чебриковы, М. В. Зиминины, В. Капитоновы, Е. Н. Лигачеву, Н. В. Русанову, И. И. Рыжкову дохсуи, уһун ытыс тыаһынан эвэр- элээтилэр.

Сүбэ мунунахха союзнай республикалар Компар- тияларын, партиа крайкомнарын уонна обкомнарын бастакы секретардара уонна агропромышленнай комплекс боһуруостарынан дьарыктанар секретарда- ы, союзнай республикалар Министрдерин Советтарын Председателлэрин солбуйааччылар—агропромышлен- ый комплекс боһуруостарыгар комиссиялар предсе- дателлэрэ, ырааайлардаабы, уобаластардаабы уонна оройуоннардаабы агропромышленнай холбоһуктар советтарын председателлэрэ, ученайдар, тыа хаһаа- ыстыбатын органнарын, колхозтар, совхозтар, ки- нилэри хааччылар предприятиелар уонна тэрилтэлэр алаһааччылар уонна экономистара, сирин огоруу- ы уобала сүбүу инженирин саһаны айааччылар кытты- ыны манылар.

Сүбэ мунунах уһун ытыс тыаһынан көрсүлүбүт ССКП КК Генеральнай секретара Н. У. Черненко аста.

«Тыа хаһаайыстыбатын уонна агропромышленнай комплекс атын салааларын экономикай нөдүүс- тарин үрдэтигэ партийнай, советскай уонна хаһаа- ыстыбаннай органнар соруктарын туһунан» дакы- лааты мустубут дьонунан итинтик көрсүлүбүт ССКП КК Политбюротун чилиэнэ, ССКП КК секретара М. С. Горбачев огордо.

Сүбэ мунунах кэпсэтингэ тыл этэр кыттылаахтар- ы тыа хаһаайыстыбатын производствотын интен- сификациялааһына үрдэтин суолларын дьүүлэһэллэр.

ССРС Аска-үөлгэ программанын толорууну хааччы- ылыга туһуламмыт быһаччы этиитэри киллэрэллэр.

х х х

Агропромышленнай комплекс проблемаларыгар Бү- түн Союзтаары экономикай сүбэ мунунах кулун- тутар 27 күнүгэр Москвава үлэтин түмүктөөтэ.

Мунунах кыттылаахтара тыа хаһаайыстыбатын уонна агропромышленнай комплекс атын салааларын экономикай нөдүүсүтэрин үрдэтигэ партийнай, советскай уонна хаһаайыстыбаннай органнар тирээ- турар соруктарын бары өттүнэн дьүүлэстилэр. Ки- нилэр сүбэ мунунахха ССКП КК Генеральнай се- кретара К. У. Черненко этиитигэр, ССКП КК Полит- бюротун чилиэнэ, ССКП КК секретара М. С. Горбачев дакылаатыгар ыйыллыбыт балаһыаньылар уонна тү- мүтээбиннэр уһулуччу суолталаахтарын бэлиэтэ- тилэр.

Тыл этиит дьон ССКП КК мамыынаабы (1982 с.) Пленумун уураахтара, онно ытыллыбыт Ас-үөл программата партиа аграрнай политикагыгар хаа- чыстыба өттүнэн саһа сүбүөх кэми бэлиэтээн көр- дөрбүттэрин итиннэ дойду агропромышленнай кыа- рын бөдөрөгүтүгэ модун тэтимн биэрбиттэрин, сирин огорууга уонна сүбүу итинтигэр биллэр-көстөр хамаһаныга тирдибиттэрин ыйдылар. Аграрнай секторы салайыы саһа нымалара итиннэ кини ха- Һаайыстыбаннай механизмын тунсары производств- ыа үтүө сабыдылламмыттарын чопчу чахчылара көрдөрүлүнүлэр. Хаһаайыстыбалар экономикай көрдөрүүлэрэ тубустулар, тыа сиригэр социальнай уларыта тутуулар тэтимнэрэ түргэтээтэ.

Тыа хаһаайыстыбатын уонна агропромышленнай комплекс атын салааларын салайыыны уларыта ту- тууга, биһиргэ үлэлэччилэр хардарыта сибээстэрин тунсарыга, өссө да баар ведомственинай мөһөйдөри туоратыга сибээстөөх боһуруостар дьүүлэһилин- нилэр. Сүрүн проблемалары быһаарыыга күүһү тү- мүү, боһуруоту киинизээһин—ОАПХ бастакы уоча- раттаах соруга, дин бэлиэтээтилэр араатардар.

Сүбэ мунунахха быһааннааһыны тунсары, үлэ огорумтуотун үрдэтин, хаһаайыстыбаннай аһсааны бөдөрөгүтү суолларын туһунан санааны кнэтиник атастайы буозла. Үлэ бүтөһиктээх түмүктэригэр оловурут нэрээтэ суох системаны коллективтарга киллэрин итиннэ киинилэр үлэлэрин опыта түмү- дүннэ.

Араатардар агропромышленнай комплекс салгыы сайыннарын магистральнай туһайымытын—кини салааларын бары дьаһалларынан интенсификация- лааһыны, үскөтүлүбүт кыахтар уонна анаар ре- сурсалар экономикай нөдүүсүтэрин үрдэтинин сыаналааһыныга биһр санаалаахтар.

Сүбэ мунунах кыттылаахтара агропромышлен- най комплекс үлэһиттэрин киинилэригэр туруорулу- бут соруктары ситиһиллээхтик толорорго эрэннэрэн ССКП Кини Комитетигар, табаарыс К. У. Черненкога суругу сүткэн өрө көтөрүлүүнэн ылынылар.

(ССТА).

БАСТЫННАР БЭЛИЭТЭННИЛЭР

Саһа АССР Министрдерин Совета этиинэ ИССУОС 1983 снл түмүгү- нэн уон биһирэс пяталетка сорукта- ына толорууга үрдүк көрдөрүүлэри ситиспит совхозтар производствени- кий подразделениеларын уонна сү- бүүн профессионай үлэһиттэрин Бү- түн Россиянаагы социалистическай экономикай кыттылаах- тарына быһаардылар.

РСФСР Тыатын хаһаайыстыба- ыны министрствотын уонна тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрин профсоюзун республикатаагы ко- митетин ымыкыларын туттаран тураа харчынан бириэмийэлэр 35

производственной подразделени- ыга бэриэтинилэр. РСФСР Тыа- тын хаһаайыстыбатын министр- ствотын уонна тыа хаһаайыстыба- тын үлэһиттэрин профсоюзун рес- публикатаагы комитетин Вочуоту- най дипломнара итиннэ харчынан бириэмийэлэрэ 25 үлэһиккэ аһаана. Ити үрдүк сыаналаах ылыгытар ортосунугар бааллар:

БИҢИГИ ОРОЙУОММУТУТТАН
Карл Маркс аатынан совхоз Му- судайдаагы отделениета.
Эрилик Эристин аатынан совхоз «Маарычаан I» ферматын коллек- тива.

Карл Маркс аатынан совхоз А. Д. Куличкина садаһааччылаа- ы рмов-й культуралары үүннэрэ- ыниста.

Иванов Михаил Инокентьевич — «Чурапчы» совхоз манньыксыта
Никилина Марфа Васильевна — Эрилик Эристин аатынан совхоз манньыксыта.

Демьянов Николай Николаевич — «Чурапчы» совхоз сүөсүһүгэ.

Мохначевский Василий Андреевич — Карл Маркс аатынан совхоз тракториһа.

Сокольников Афанасий Афанасье- вич — Эрилик Эристин аатынан совхоз шофера.

ХI пяталетка: төрдүс сыл

БАСТАКЫ КВАРТАЛЫ — СИТИҢИИЛЭЭХТИК!

Комсомолец Петр Павлов Советскай Армияда уһууснааһын кэлээт Карл Маркс аатынан совхоз манньыксыт уолаттарын манньыксыт сүбөн, убуруускай аатынан совхоз Хатылытаагы отделе- ретин «Тропа» комсо- мольскай-мучат ферматы- гар манньыксыттын тах- сыпта.

Кыһамыһылаах үлэһит 19 ыһаарытан 8-на төрөө- то. Билигин күнгө 90 ча- ык үүтү ыһар.

Петр биһиргэ үлэһитр табаарыстара ферма гру- комсорунан талбытара.

Снимокка: Петр Павлов, Н. Оксентьевич фотота.

Кварталлаабы баар

Эрилик Эристин ааты- атылаһына, 143 тонна эт- ын совхоз үүтү уонна этин- ытосударствот атылаһы- ын бастакы кварталлаа- ыны быһааннарын бөдө- дуи киини толордо.

Кулун тутар 25 күнү- ыни турутуунаагы госуд- арства 342,2 тонна үүт

П. ИНОКЕНТЬЕВ.

«КЫҢЫЛ СУБУОТА» ИЛДЫТТЭРЭ

ЛЕСОПУНКТ коллектива Ленинтин сүөсүһүттэ- ы убуруускай аатынан сов- ыт-районнайдыр, инжне- ыри-й-техникайскэй үлэ- ытэри уонна сулууспа- ыахтарын Ленинскэй аммунистическай субу- ыныука ударнайдык, ыдуу огорумтуолаахтык, ыастык хаачыстыбадаах- ык үлэһиттэргэ оройуонга аһаарбыт ыгырыларын ыһоон, бөлөһүннэни саһа- ыата.

Субуотунууку күн кол- ыктив үлэһиттэргэ бары- ытаһан оттук уонна деле- ык май кэрдигэ, тир- ыһиһа, эрбээһингэ үлэ- ытэхтэргэ. Үлэ түөрт сир- ыни ытыллыада.

Пяталетка фойдугар 300- ыонк үп киллэриллиада.

Г. Енграфон.

х х х

СЫЛАН. Ленинскэй аммунистическай сүбүу- ыныука кыттаа «Чурап- ыт» совхоз манньаагы отде-

2,1 тонна үүтү ыһхтара, 320 кг этин огоруохтара. Ити күн элбэх оттук мэс уонна 40 кубометр тутуу бөрөһингэ бөлөһүннэрдэ.

Көүгүл үлэ быраһылы- ыһыгар 180 киһи, 12 МТЗ итиннэ 6 ДТ трактордар үлэһиттэхтэргэ саһаа- ылар.

С. Илестиннов.

х х х

ЭТ-ҮҮТ КОМБИНАТЫН

коллектива көнүдү үлэ бы- ыраһыһыһыгар 80-ча киһи- ыни таһаһада. Нөһүдүк- ытэрдээни сьахтар ити кү- ыну үлэ саамай үрдүк огор- ымутуотунан, бордоруу- ысуһа саамай бастык хал- ыкыстыбатынан бэлиэтэ- ытэ. Оройуон киинигэр бээр 40-ча үлэһит үүт а- ыводун ситэрин тутууга үлэ- ытэхтэргэ, тутуу маньык- ытэрдэ.

З. Менастырева.

Райсовет сессиятын ынырыы

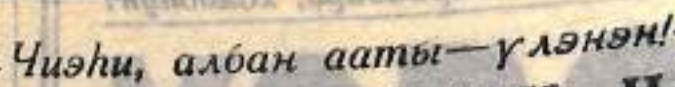
Райсовет исполкома народнай депутаттар уон ах- ысы ыгырылаах оройуоннаагы Советтарын уоча- ыраттаах X-сессиятын 1984 снл муус устар 17 күнү- ытэри ыгырарга быһаарда.

Сессия көрүүтүгэр манньык боһуруостар киллэри- ылэллэр:

1. ССКП КК мамыынаабы (1982 с.) Пленумун уураахтарын олоххо киллэриннэн сибээстээн оро- ыйуонга сүбүу аһылытын туруктаах базатын үскө- ытин туругун уонна киини соруктарын туһунан. Да- ыкылаатчыт—райсовет исполкомун председатели бастакы солбуйааччы, ОАПХ советин председатели депутат А. А. Шадрин.

2. Карл Маркс аатынан совхозка уонна Хоптобо- ы сельскэй Советыгар быһаардааччылар наһаастарын толоруу туругун туһунан совхоз директора депутат Е. Е. Васильев уонна сельсовет исполкомун предсе- ыдателэ М. П. Филиппов отчуоттара.

Оройуоннаагы Совет сессиятыгар депутаттартан ураты ыгырылаллар: сельсоветтар исполкомнэрин председателлэргэ, совхозтар директордара, предприя- ытилар, учурдженнелэр уонна тэрилтэлэр салайаач- ыылары.

Иштэр үлэр
кэлимин

Болугурга ын талбайг
а тэдгээр агаарыг хүртэл
хүний амьсгалын улаахныг
хүний амьсгалын улаахныг

Күн эртотуар
агитацияларга
дөөл ошорор сүтөш
Төр үлө кайдак түшү
ан Битасканы
Ошно агитациялар
көктөра кыныгы
арман түшүмү кайда
төрө үшө ошоту
дөөл түрүлүштү.

Ордук кван аяа
бастын «Аарна» аяа
үлэтин тула бууаа
агитэона ураты тэа
иэргэтинээринэн, Му
гун не хэһөөнө байа
ыһыныт үлэтэ араа
руһууэринэн дэен ба
тотун тардыбыта. Ма
уоһуһан кыргэтин у
ону табыгастаахтык
ныы сүһүһилибитэ ба
тэһимитэ. Агитэона
гоохторо түмүүһүн
аарахха тута бырааа
Ол да иһин манна
үлэ таһыма атыттар
былан үрдүк.

Агитзона абаас
байзтин үлэтин
сельской Культура
игэр түмүктээбит
бастын агитзона
бөхторо улэ Дюку
бир бизээрдерэ «М
саны» совхоз Бол
табыл отлелени
иравляющай А. Х.
ов быланнар, эба
стибэлэр туолан
ири тустарынан
ири сабаламсыга,
иригэн чистотер
колхознай туту
иригара Целагел Ник
ири Софронова, М
иригара Павлова,
иригара Семенова
иригара Пронина
иригара сценага мн
иригара. Кирилэр
иригара олохторун, үм
иригара кылгасты
иригара билгилэр
иригара эиниэтээбит
иригара салгы совхоз
иригара Афанасий
иригара Саввин уолна
иригара Архип Иннок
иригара Кузьмин дыз-карг
иригара чистотерин ордук
иригара туулаах буолбут

Бизчэр икхис чаа
«Дьукээбил» агитаци
ойунитипнэн көрдөх
тар, аттракционнар,
тарыылаах оонньуу
сыллибиттэринэр дэи
төөхтүүк сыттыбы

Үлэнт династия
чигсээнийгэ анх
стендалэри бичгэр ш
цахтара кэрэхсэн
үгтэрэ, Киниклэр ага
хэй киэһэн
Аоллун сариг
Брыманан түмүктэб

Манжик аһадас бу
тэрийли—дэи олоор
оигон нитэр үлэ
чаах формаларыттан
дара. Нартийнай
лар киинин тунна
рын наада. Ол дэи
түмүө, кээзэстэ

Семейство ПОП

Светлана Герасимовна
АДАМОВА

аадэр үлэһитэ сэлалар ил-
тернат-оскуолатаабы бо-
редуукта маһаһына аас-
пыт сылга пэһидиэнньэ-
516,7 тыһ. содк. атыылаан
рөһүннэһи табалар аргы-
рынаа былаанна 112,1 бы-
рыһааа толорбута, үлэ
культураһы биллэрди-
күһүннэһи

Итгнэхэ старшай продавец Светлана Герасимова кылаата кырата сүх. Кини атыгданааччидар наадыншларын моддэтин учуоттуур, мал- лын ройуоннары кытта табыры-атаставынаны бы- ларнаахутыг тэрийэр.

Хайхас-5, Хадаар-3, Хатгал-3, Хайхас-4, Хонто-3, Ч. 3. Чурапчы 30, Барыта 83. Ол ийигар «Сельхозтехника» хутаг, ологу-дигаары хаагч, производствнай уурай, райпотребщество, оройуон балмына, культура, оиде, лип, сельсовет үе, онтон оройуон кишинвэди производствнай, тутар уонна хаагч.

Ленинсий коммунистическай суботунуука на-
пайталмай бутууды тугууга бэлэмненигэ улахан
исемдирээх уланы ылытарга быһарылдыпта.

ААН ДОЙДУТААБЫ ОРОСПУЙДААБЫН

Ол эрхээр, анд сурхайр
Цэргийнхэнд «Юнионист»
хувьтат тийшгэ сийлээстэй.
«Уугуу дүрэг бүтэн аян дой-
д» америкынхан мура
гавры нэхота Гуагемаладе
хууль тодо хамааг нигр-
бит 1954 сылаанаагд аял
дойдуу буулзгатааран умнар
эб-тэр умнараагы туттар»

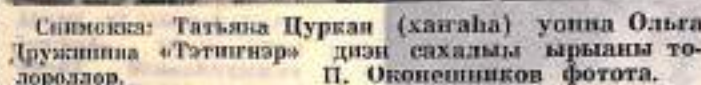
Юардык, аян дойдуу бү-
тэн Уугуу дүрэг хааааг-
на саныр аян дойдуута
буулзгатах. Ливанаагд
авантюрэ Вашингтону
үүрдүбэг түмүг—онгоха
бүртлэхэд дахадатайла.
Вашингтон хаа хэзэ сыйы
была тэрийбит, сэллээ-
бит, үөрэнбит наралыскай
армийтын суудуу хүүдэ да-
раны, АХШ бэйэтэн мура-
гатаагы нэхотата дааган.
«Дикерси» элнээр ураты

Б. ШИБАЕВ,
СССР, Казань.

ЫРЫА, ҮНГҮҮ ЫҢЫАҒА

Бийиги даганы нэс
хэрлэнгээтэй. Энэ бу кү
нэрт Нерюнгрига «Ды
рэнкэй» ансамбль тал
дүүтүүр.

И. КАНДИНСКАЯ.

Көрдөөһүннөр, булуулар Саха уонна йако-
тус-туһунан биис-уустар

Бастатан туран, сая
йако джан бир этнони
ижи тус-тусна фолетич
скай варнана б...

тухуунаа бошпуруоһу с
тоохтук сырдатарга са
кыяхтары үсөөсүтү

Был турдыбалытүөр
ит Владимир Филипп
(Хайнахсыт), Павел Со
люн (Солонька)

бахха—21 м 70 см
Бу түбүлдэ аны

Таптымы
 абабыт, эабит,
 пыт үнз нетера
ГЕРМОГЕН
 Денис Степанович
 Мараханович

олбүтүн, дийнх
 рутуйан туура,
 билэр дийнх
 ифигийнхобит.

«Сага олох» (КПСС и районного Совета Чувашской АССР) — орган Чувашской АССР.